Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND/ SUA
Auteurs	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2020/ 62 Vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtaak	Asiel
InformIND Thema	Vw 29. 1a Vluchtelingenverdrag Herhaalde aanvragen / Opvolgende aanvragen / Eendagstoets
Relatie met	o.a. WI 2019/17, WI 2019/18 en IB 2019/26
Geldig vanaf	17-4-2020
Geldig tot en met	17-10-2021

1. Aanleiding

SUA ontvangt regelmatig vragen over de toets van vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag. Hieruit blijkt dat de toetsing niet altijd goed wordt toegepast en/of onduidelijk is. Dit speelt bijvoorbeeld in zaken waarin de vreemdeling tot een risicogroep behoort maar er nog geen problemen in het land van herkomst hebben plaatsgevonden. Ook speelt dit als er sprake is van asielmotieven waarbij geen terughoudendheid van de vreemdeling verlangd mag worden of toedichting een rol speelt. Daarnaast heeft de Afdeling in haar uitspraak van 15 november 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3880) een toetsingskader neergelegd voor wat betreft de vrees voor vervolging indien politieke motieven een rol spelen.

Vorenstaande geeft aanleiding om dit IB te publiceren waarin de toetsing aan de vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag nader wordt toegelicht.

2. Verwachting

Er zal op termijn een werkinstructie worden gepubliceerd waarin de toets vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag en de vrees voor ernstige schade als bedoeld in artikel 3 EVRM verder wordt uitgelegd.

3. Inhoud / Toelichting

In dit informatiebericht wordt uitgelegd hoe de vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag beoordeeld moet worden. Daarbij is er extra aandacht voor een aantal veel voorkomende verdragsgronden. Dit IB is vooral een toelichting/ verduidelijking van de manier waarop de toetsing dient plaats te vinden. Dit betreft dan ook uitdrukkelijk geen nieuw beleid of nieuwe instructie.

Daarnaast wordt dit IB ook aangegrepen om uitleg te geven over de toetsing van vrees voor vervolging in geval van politieke motieven. Dit laatste onderdeel is wel nieuw.

Het informatiebericht gaat in op de volgende onderwerpen ten aanzien van de beoordeling van de vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag:

- 4.1 Algemene beoordeling vrees voor vervolging;
- 4.2 Risicogroepen;
- 4.3 Terughoudendheid en toedichting
- 4.3.1 Beoordeling vrees voor vervolging vanwege geloofsovertuiging;
- 4.3.2 Beoordeling vrees voor vervolging vanwege seksuele gerichtheid;
- 4.3.3 Beoordeling vrees vervolging vanwege een politieke overtuiging;
- 4.4 Misbruik

In de bijlage bij dit informatiebericht is verder een toetsingsschema opgenomen.

4. Hoe te handelen

4.1 Algemene beoordeling vrees voor vervolging

De beoordeling of iemand bij terugkeer te vrezen heeft voor vervolging is altijd toekomstgericht. Daarbij wordt echter wel gekeken naar wat de vreemdeling in het verleden reeds is overkomen.

Reeds problemen in land van herkomst

Het feit dat de verzoeker in het verleden reeds is blootgesteld aan vervolging of aan ernstige schade, of dat hij rechtstreeks is bedreigd met dergelijke vervolging of dergelijke schade, is een duidelijke aanwijzing dat de vrees van de verzoeker voor vervolging gegrond is en het risico op het lijden van ernstige schade reëel is, tenzij er goede redenen zijn om aan te nemen dat die vervolging of ernstige schade zich niet opnieuw zal voordoen. Met andere woorden indien de vreemdeling in het verleden hiervan slachtoffer is geweest, moeten er goede redenen zijn om aan te nemen dat die vervolging zich niet opnieuw zal voordoen, wil je de vrees voor vervolging niet aannemen. Dit betekent dat hier in het voornemen/besluit expliciet aandacht aan moet worden besteed.

Geen problemen in land van herkomst

Dat de vreemdeling eerder geen problemen heeft ondervonden, wil niet per definitie zeggen dat hij bij terugkeer ook geen vrees voor vervolging heeft. Er dient gekeken te worden naar wat de vreemdeling – gelet op de reeds geloofwaardig geachte relevante elementen – bij terugkeer te wachten staat. Omdat de toets toekomstgericht is, dienen alle omstandigheden in onderlinge samenhang meegewogen te worden. Hierbij wordt onder andere ook gekeken naar wat er zich heeft voorgedaan na het vertrek uit het land van herkomst. Daarnaast wordt de vreemdeling tijdens het gehoor gevraagd naar zijn vrees bij terugkeer waarbij de aannemelijkheid en de oprechtheid van deze verklaringen wordt beoordeeld. Vervolgens worden deze verklaringen afgezet tegen landeninformatie en/of andere informatiebronnen. Op basis daarvan wordt beoordeeld of de door betrokkene gestelde vrees bij terugkeer aannemelijk is, ook al heeft de vreemdeling eerder geen problemen ondervonden.

4.2 Risicogroepen

Risicogroep en geringe indicaties aanwezig

Indien een vreemdeling behoort tot een risicogroep dan kan hij met geloofwaardige en individualiseerbare geringe indicaties reeds aannemelijk maken dat hij bij terugkeer voor vervolging te vrezen heeft. De geringe indicaties moeten gelegen zijn in problemen die de vreemdeling persoonlijk vanwege het behoren tot die groep heeft meegemaakt in zijn land van herkomst. Het hoeft hierbij dus niet te gaan om problemen die op zichzelf bezien vervolging of ernstige schade opleveren. Indien de vreemdeling te maken heeft gehad met minder ernstige problemen, kan dit – omdat hij tot een risicogroep behoort – voldoende zijn om een gegronde vrees voor vervolging bij terugkeer aan te nemen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het bij herhaling voorkomen van intimidaties, minder ernstige mishandelingen, enz. Dit is slechts anders als er goede redenen zijn om aan te nemen dat deze problemen zich bij terugkeer niet opnieuw voor zullen doen.

Bij de invulling van het begrip “geringe indicatie” moet sprake zijn van individuele omstandigheden. Daar kan in bepaalde gevallen echter ook sprake van zijn als anderen (dan de vreemdeling) slachtoffer van gericht geweld worden, maar er wel een direct verband is met de persoon van de vreemdeling. Als dit een concrete aanwijzing vormt dat ook de vreemdeling een risico loopt, kan dit als geringe indicatie worden aangemerkt. Deze omstandigheden kunnen zich ook hebben voorgedaan na het vertrek van de vreemdeling.

Risicogroep, geen geringe indicaties aanwezig
Indien een vreemdeling behoort tot een risicogroep, maar er geen sprake is van geringe indicaties (bijvoorbeeld omdat de vreemdeling pas hier te lande is gaan behoren tot een risicogroep), betekent dit niet per definitie dat er geen sprake is van een gegronde vrees voor vervolging. In dat geval wordt immers teruggevallen op de algemene toets van vrees voor vervolging waarbij altijd – ook los van wat de vreemdeling in het verleden reeds is overkomen – gekeken dient te worden naar wat de vreemdeling bij terugkeer te vrezen heeft. Dit is een individuele toets, maar het gegeven dat de groep waartoe de vreemdeling behoort is aangewezen tot risicogroep, kan daarbij van betekenis zijn omdat hieruit blijkt dat vervolging van leden van de groep in het land van herkomst in zijn algemeenheid voorkomt.

4.3 Terughoudendheid en toedichting
Indien de vreemdeling aannemelijk heeft gemaakt dat zijn vrees gebaseerd is op één van de verdragsgronden, mag van de vreemdeling niet worden verlangd dat hij zich terughoudend opstelt om op die manier vervolging te voorkomen. Hieronder wordt aangegeven hoe dit bij een aantal vaak voorkomende asielmotieven getoetst dient te worden.

Wanneer de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat zijn vrees is gebaseerd op één van de verdragsgronden, zal daarnaast – indien daartoe aanleiding bestaat – ook bezien moeten worden of er sprake is van toedichting. Ook dat wordt hieronder uitgelegd aan de hand van een aantal vaak voorkomende asielmotieven.

4.3.1 Beoordeling vrees voor vervolging vanwege geloofsovertuiging
Mate van uiting
Als de geloofsovertuiging (waarmee ook een non-religieuze geloofsovertuiging bedoeld wordt) van de vreemdeling geloofwaardig wordt geacht, geldt als uitgangspunt dat bij terugkeer geen terughoudendheid verlangd mag worden in het uiten van de geloofsovertuiging (zie ook WI 2019/18). Dit betekent dat van de vreemdeling niet mag worden verlangd dat hij voor zijn geloofsovertuiging noodzakelijke handelingen, gedragingen of uitingen achterwege laat, ter voorkoming van vervolging.

In het geval de vreemdeling vanwege zijn geloofsovertuiging stelt te vrezen, is het dus belangrijk om altijd door te vragen hoe iemand hier zijn geloofsovertuiging belijdt of uit. Ook dient gevraagd te worden hoe de vreemdeling zijn geloofsovertuiging in het land van herkomst wil belijden of uiten, waarom dit voor hem belangrijk is en welke gevaren dat volgens de vreemdeling met zich meebrengt.

Beoordeeld dient te worden of de gestelde manier van belijden en/of uiting geven aan zijn geloofsovertuiging aannemelijk en voor de vreemdeling van wezenlijk belang is. Vervolgens dient deze manier van belijden/uiting geven afgezet te worden tegen de risico’s die iemand in dat geval bij terugkeer zal lopen. De omstandigheid dat de vreemdeling zijn godsdienst in zijn land van herkomst niet op dezelfde wijze kan uitoefenen als in Nederland vormt op zichzelf onvoldoende aanleiding om vervolging aan te nemen. Niet elke aantasting van het recht op godsdienstvrijheid zal ook een daad van vervolging in de zin het Vluchtelingenverdrag vormen[1]. Bij de beoordeling of een aantasting van het recht op godsdienstvrijheid een daad van

[1] HvJEU van 5 september 2012, nr. C-71/11, nr. C-99/11, paragraaf 58.

vervolging vormt, moet de IND de verklaringen van de vreemdeling ten aanzien van zijn geloofsovertuiging afzetten tegen hetgeen uit algemene informatiebronnen (bijvoorbeeld landeninformatie) bekend is over deze geloofsgroep.

Wanneer een vreemdeling niet praktiserend is (hij beschouwt zichzelf bijvoorbeeld nog wel als moslim, maar doet er verder niets mee), maar geen sprake is van een andere geloofsovertuiging of atheïsme, mag wél worden verlangd dat de vreemdeling zich conformeert aan de heersende culturele en religieuze normen en waarden om problemen te voorkomen. Te denken valt hierbij aan activiteiten die binnen de heersende culturele en religieuze traditie gewenst zijn (bijvoorbeeld het meedoen met de ramadan). De IND mag in dit geval die terughoudendheid wel verlangen omdat er geen sprake van een nieuwe (non-religieuze) geloofsovertuiging en deze activiteiten dus niet in strijd zijn met de religieuze identiteit van de vreemdeling.

Toedichting geloofsovertuiging
Indien de gestelde geloofsovertuiging niet geloofwaardig is geacht, dient bezien te worden of er omstandigheden spelen op basis waarvan de vreemdeling een geloofsovertuiging wordt toegedicht. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer wel geloofwaardig is geacht dat de vreemdeling zijn gestelde geloofsovertuiging op verschillende platformen (denk bv. aan Facebook, kranten, tv-interviews) kenbaar heeft gemaakt of doordat de vreemdeling een christelijke tatoeage heeft laten zetten. In dat geval dient ook beoordeeld te worden of dit op zichzelf een gegronde vrees voor vervolging oplevert. Uiteraard zal dit per geval verschillen en afhankelijk zijn van het platform en de wijze waarop de vreemdeling zijn gestelde geloofsovertuiging heeft geuit. Verder speelt ook de mate waarin dit bekend kan zijn geworden bij de autoriteiten en/of anderen in het land van herkomst en de risico's die de vreemdeling in dat geval loopt een rol. Gemotiveerd dient te worden of en waarom de reeds gedane uitingen niet tot een gegronde vrees voor vervolging leiden. Omdat de uitingen niet voortkomen uit een geloofwaardige geloofsovertuiging, mag overigens van de vreemdeling verlangd worden dat hij zijn uitingen op bijvoorbeeld social media verwijdert.

In gevallen waarin bovenstaande aan de orde is, dient hieraan expliciet aandacht te worden besteed in het voornemen/besluit. In dit verband wordt ook verwezen naar IB 2019/26 over christelijke tatoeages.

4.3.2 Beoordeling vrees voor vervolging vanwege seksuele gerichtheid

Toetsing aan de ondergrens
Ook voor lhbti's geldt dat zij bij terugkeer naar hun land van herkomst hun seksuele gerichtheid niet verborgen hoeven te houden, ook niet in de situatie dat de vreemdeling dit voorafgaand aan zijn vertrek uit het land van herkomst wel heeft gedaan.

Bij de beoordeling van het risico op vervolging wordt gekeken naar wat de vreemdeling staat te wachten als hij zich conform de ondergrens uit in het land van herkomst (zie C2/3.2 Vc). De ondergrens houdt in: "*het feitelijk uiten van de eigen geaardheid en relaties aangaan op een manier die niet wezenlijk anders is dan in zijn algemeenheid van heteroseksuelen in het betreffende land van herkomst is geaccepteerd*." Daarbij wordt er ook van uitgegaan dat de directe omgeving van de vreemdeling op de hoogte is of zou kunnen raken van de seksuele gerichtheid en het hebben van relaties. Ook indien een vreemdeling aangeeft dat hij zich in het verleden terughoudend heeft opgesteld of bij terugkeer terughoudend op zal gaan stellen, dient toch conform de ondergrens beoordeeld te worden of het uiten van de seksuele gerichtheid en het aangaan van relaties vervolging kan opleveren. Of een uiting conform de ondergrens een reëel risico op vervolging oplevert, dient beoordeeld te worden aan de hand van de verklaringen van de vreemdeling hierover in combinatie met landeninformatie en/of andere informatiebronnen.

Verdergaande mate van uiting

Niet in alle gevallen leidt het uiting geven aan de seksuele gerichtheid conform de ondergrens tot een gegronde vrees voor vervolging. In dat geval is van belang of de vreemdeling heeft aangevoerd dat hij zijn seksuele gerichtheid wil uiten op een wijze die verder gaat dan deze ondergrens (denk hierbij bijvoorbeeld aan lhbti-activisten, vreemdelingen die actief zijn voor lhbti-belangenorganisaties, deelnemen aan demonstraties of bijvoorbeeld de pers opzoeken, enz.). In dat geval dient beoordeeld te worden of dit geloofwaardig is. Bij die beoordeling kan betrokken worden hoe hij zich in het land van herkomst en/of in Nederland als lhbti heeft opgesteld en of daarbij sprake is geweest van een verdergaande mate van uiting. Als geloofwaardig is dat hij zich in verdergaande mate zal uiten, mag daarin bij terugkeer geen terughoudendheid verlangd worden en wordt beoordeeld of deze mate van uiting tot een gegronde vrees voor vervolging leidt. Uiteraard wordt dit beoordeeld aan de hand van zijn verklaringen in combinatie met landeninformatie en/of andere informatiebronnen. Je komt aan deze toets overigens enkel toe in die gevallen waarin uiting conform de ondergrens niet reeds tot een inwilliging leidt. Opgemerkt wordt verder dat hier ook sprake kan zijn van een andere verdragsgrond te weten het hebben van een politieke overtuiging.

Toedichting seksuele gerichtheid
Indien de gestelde seksuele gerichtheid niet geloofwaardig is geacht, dient bezien te worden of er omstandigheden zijn op basis waarvan de vreemdeling een seksuele gerichtheid wordt toegedicht. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien de vreemdeling zijn gestelde seksuele gerichtheid op verschillende platformen (denk bv. aan Facebook, kranten, tv-interviews) kenbaar heeft gemaakt of hij stelt dat dit om andere redenen aan hem wordt toegedicht. In dat geval dient bezien te worden of dit alsnog een gegronde vrees voor vervolging oplevert. Uiteraard zal dit per geval verschillen en afhankelijk zijn van het platform en de manier waarop de vreemdeling zijn gestelde seksuele gerichtheid heeft geuit. Verder speelt ook de mate waarin dit kenbaar kan zijn geworden bij de autoriteiten en/of anderen in het land van herkomst en de risico's die de vreemdeling in dat geval loopt een rol. Gemotiveerd dient te worden of en waarom de reeds gedane uitingen niet tot een gegronde vrees voor vervolging leiden. Omdat de uitingen in dat geval niet voortkomen uit een geloofwaardige seksuele gerichtheid, mag overigens van de vreemdeling verwacht worden dat hij zijn uitingen op bijvoorbeeld social media verwijdert. Belangrijk is in ieder geval dat in voorkomende gevallen hieraan expliciet aandacht wordt besteed in het voornemen/besluit.

4.3.3. Beoordeling vrees voor vervolging vanwege een politieke overtuiging
In verschillende uitspraken heeft de Afdeling (o.a. uitspraak van 15 november 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3880) zich herhaaldelijk op het standpunt gesteld dat het, in het geval de vreemdeling (politieke) activiteiten heeft verricht, van belang is om éérst een standpunt in te nemen over de vraag of de activiteiten voortkomen uit een fundamentele politieke overtuiging. Pas daarna kan relevant zijn of aannemelijk is dat de autoriteiten van de activiteiten op de hoogte (kunnen) zijn en of er sprake is van vervolging. In geval van een fundamentele politieke overtuiging kan namelijk niet verlangd worden dat de vreemdeling zich terughoudend opstelt bij het uiten daarvan om hiermee vervolging te voorkomen.[2]

Indien geen sprake is van een fundamentele politieke overtuiging, mag van de vreemdeling wél terughoudend verlangd worden bij terugkeer. Hieronder wordt dit verder uitgelegd.

Fundamentele politieke overtuiging
Uitgangspunt van een fundamentele politieke overtuiging is dat die politieke overtuiging voor de vreemdeling zo belangrijk is dat hij deze overtuiging zal willen uiten of hiervoor politieke activiteiten wil verrichten. Het moet daarbij voor de vreemdeling feitelijk onmogelijk zijn om zijn politieke overtuiging voor zich te houden. Om een fundamentele politieke overtuiging aan te nemen, moet het dan

[1] Zie bijvoorbeeld ABRvS 15 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3880, r.o. 3.

ook gaan om meer dan een politieke voorkeur of sympathie, maar ook om meer dan het enkel verrichten van politieke activiteiten. De politieke overtuiging moet een wezenlijk onderdeel uitmaken van de persoonlijke identiteit van de vreemdeling en van invloed zijn op het doen en laten van de vreemdeling. Om die reden mag verwacht worden dat de vreemdeling uit kan leggen waarom hij voor een bepaalde politieke overtuiging heeft gekozen. Is dat een welbewuste en overwogen keuze geweest? Om welke reden heeft hij deze keuze gemaakt? Heeft de vreemdeling kennis van de betreffende politieke stroming/partij? Ook mag verwacht worden dat de vreemdeling uit kan leggen waarom deze overtuiging zo belangrijk voor hem is. Dit geldt temeer als die politieke overtuiging in het land van herkomst onacceptabel of strafbaar is. Verder wordt verwacht dat de vreemdeling politieke activiteiten heeft verricht. Daarbij dient uiteraard wel voor ogen gehouden te worden dat het hierbij ook kan gaan om kleinere of ondergrondse politieke activiteiten afhankelijk van de situatie waarin de vreemdeling in het land van herkomst verkeerde.

Indien de vreemdeling zich beroept op een politieke overtuiging, maar geen politieke activiteiten heeft verricht zal er veelal van uitgegaan worden dat er géén sprake is van een fundamentele politieke overtuiging. In dat geval mag dus terughoudendheid verlangd worden.

Als wel geloofwaardig wordt geacht dat sprake is van een fundamentele politieke overtuiging, dan mag van de vreemdeling niet verlangd worden dat hij zich bij terugkeer terughoudend opstelt ten aanzien van het uiten van zijn politieke overtuiging, ook niet indien hij daarmee vervolging kan voorkomen. Er dient vervolgens beoordeeld te worden of de vreemdeling vanwege de (geloofwaardige) fundamentele politieke overtuiging en daarmee samenhangend zijn politieke activiteiten die hij bij terugkeer zal gaan verrichten, zodanig in de negatieve belangstelling zal komen te staan van de autoriteiten dat bij terugkeer sprake zal zijn van vervolging.

Bij de beoordeling van de vrees voor vervolging bij terugkeer dienen in ieder geval de volgende elementen betrokken te worden:

1. De vreemdeling heeft eerder in de negatieve belangstelling van de autoriteiten gestaan (inclusief ‘travel watch list’);
2. De vreemdeling heeft anti-regime opinies gepromoot via online media, zoals Twitter, Facebook, YouTube en gemeenschapsforums;
3. De vreemdeling onderhoudt contacten of kan geassocieerd worden met oppositiegroepen in het binnen- of buitenland, inclusief deelname aan openbare demonstraties en evenementen, het lid zijn of steunen van een oppositiegroep, het hebben van een openbaar profiel dat gelinkt is aan een oppositiegroep en te herleiden is tot de vreemdeling;
4. De vreemdeling heeft een associatie met een oppositiegroep, de aard van die groep en de mate waarin die groep momenteel door de regering in het land van herkomst wordt aangevallen;
5. De vreemdeling heeft familiebanden of een persoonlijke link met bekende politieke tegenstanders.

Daarnaast kunnen ook andere elementen een rol spelen bijvoorbeeld de vraag of de autoriteiten van het land van herkomst activiteiten in Nederland monitoren.

Geen fundamentele overtuiging, wel politieke activiteiten
Zoals uit vorenstaande blijkt is het enkele feit dat iemand politieke activiteiten verricht, niet voldoende om tot het oordeel te komen dat sprake is van een fundamentele politieke overtuiging. Daarvoor dient de vreemdeling immers ook aannemelijk te maken dat zijn politieke overtuiging een wezenlijk onderdeel uitmaakt van zijn persoonlijke identiteit. Dit is onder andere van belang omdat het regelmatig voorkomt dat vreemdelingen eerst in Nederland (politieke) activiteiten gaan verrichten. Het enkele feit dat een vreemdeling in Nederland gebruik maakt van rechten en vrijheden die in Nederland bestaan – zoals de vrijheid van meningsuiting of vereniging – is op zichzelf dus geen reden om een fundamentele politieke overtuiging aan te nemen.

Indien de politieke activiteiten van de vreemdeling niet voortkomen uit een fundamentele politieke overtuiging, mag bij terugkeer wél (enige) terughoudendheid worden verlangd in het uitoefenen van politieke activiteiten om problemen te voorkomen. In die gevallen is immers niet aannemelijk geworden dat zijn politieke activiteiten een wezenlijk onderdeel uitmaken van zijn persoonlijke identiteit. Een vrees voor vervolging zal in die gevallen dus minder voor de hand liggen. Het kan echter in die gevallen wel zo zijn dat aan de vreemdeling vanwege de door hem verrichte activiteiten/uitingen alsnog een politieke overtuiging wordt toegedicht. Dit wordt hieronder verder uitgelegd.

Toedichting politieke overtuiging
Indien geen sprake is van een fundamentele politieke overtuiging, maar het wel geloofwaardig is dat de vreemdeling politieke activiteiten heeft verricht of zich politiek heeft geuit, dient beoordeeld te worden of deze activiteiten op zichzelf tot een gegronde vrees voor vervolging leiden. Het kan immers zo zijn dat de vreemdeling op grond van die activiteiten/uitingen alsnog in de negatieve belangstelling is komen te staan. Op grond daarvan kan ook sprake zijn van vervolging. Uiteraard zal dit per geval verschillen en afhankelijk zijn van de activiteiten, het platform en de wijze waarop de vreemdeling zijn gestelde politieke overtuiging heeft geuit. Er dient bezien te worden of het aannemelijk is dat de autoriteiten in het land van herkomst op de hoogte zijn of zullen geraken van deze politieke activiteiten en welke problemen dit zou kunnen opleveren bij terugkeer.

Ook bij deze beoordeling dienen de (vijf) elementen die onder het kopje ‘fundamentele politieke overtuiging’ genoemd zijn, te worden betrokken. Op basis van die elementen kan beoordeeld worden wat het risico is dat de autoriteiten van de activiteiten op de hoogte zijn en of de vreemdeling om die reden een reëel risico op vervolging loopt.

4.4 Misbruik
In sommige gevallen is de gestelde (non-)religieuze overtuiging, seksuele gerichtheid of fundamentele politieke overtuiging niet geloofwaardig, maar zal toch op basis van activiteiten die de vreemdeling in Nederland heeft ontplooid, geconcludeerd worden dat de vreemdeling te vrezen heeft voor vervolging. Wanneer geconcludeerd wordt dat de vreemdeling deze activiteiten echter heeft verricht met als enkel doel zich in de negatieve belangstelling van de autoriteiten van zijn land van herkomst te plaatsen om op die manier een verblijfsvergunning af te dwingen, kan sprake zijn van misbruik van het asielrecht. Dit geldt voor alle hierboven genoemde verdragsgronden. Dit kan in sommige duidelijke gevallen van misbruik worden tegengeworpen. Denk daarbij aan de vreemdeling die zich nimmer politiek heeft uitgelaten, maar ineens een brief naar de ambassade stuurt om aan te geven dat hij een politiek opponent is, zonder dat hij daar een goede verklaring voor heeft. Uiteraard dient de vreemdeling hierover wel bevraagd te zijn.

Ter motivering van de afwijzing wegens misbruik/fraude kan worden verwezen naar het HvJEU arrest Altun (ECLI:EU:C:2018:63):

> *48 Volgens vaste rechtspraak van het Hof mogen zulke overwegingen er evenwel niet toe leiden dat justitiabelen zich door middel van fraude of misbruik zouden kunnen beroepen op het Unierecht.*
>
> *49 Het in deze rechtspraak weergegeven beginsel dat fraude en misbruik van recht verboden zijn, vormt een algemeen beginsel van Unierecht dat justitiabelen dienen na te leven. De Unieregelgeving mag immers niet zo ruim worden toegepast dat zij handelingen zou dekken die zijn verricht met het doel om door fraude of misbruik te profiteren van de door het Unierecht toegekende voordelen.*

> *50 In het bijzonder berust de vaststelling van fraude op een samenstel van bij elkaar passende aanwijzingen waaruit zowel een objectief als een subjectief gegeven blijkt.*
>
> *En het HvJEU arrest Cussens, ECLI:EU:C:2017:881:*
> *het beginsel van het verbod van misbruik in die zin moet worden uitgelegd dat het, los van een nationale maatregel die daaraan werking geeft in de nationale rechtsorde, rechtstreeks kan worden toegepast (…) zonder dat het rechtszekerheidsbeginsel en het beginsel van gewettigd vertrouwen zich daartegen verzetten.*

Dat betekent dat in die gevallen waarin dergelijk misbruik is vastgesteld de vreemdeling om die reden niet in aanmerking kan komen voor een verblijfsvergunning, maar in veel gevallen ook niet zal kunnen worden uitgezet omdat artikel 3 EVRM zich daartegen verzet. Aangezien dit verstrekkende gevolgen heeft, dient hier niet lichtzinnig mee omgegaan te worden en kan dit enkel in zeer duidelijke gevallen worden tegengeworpen. Indien sprake is van zo een geval, dient alvorens dit wordt tegengeworpen, contact opgenomen te worden met SUA/JZST.

5. Afstemming
Dit informatiebericht is afgestemd met DMB, JZ, A&B.

Schema

Risicogroep
Geringe indicaties? → ja → vervolging aannemen
Geringe indicaties? → nee → andere reden om vervolging aan te nemen → ja → vervolging aannemen
Geringe indicaties? → nee → andere redenen om vervolging aan te nemen? → nee → geen vervolging aannemen

---

Bekering geloofwaardig
Vervolging bij uiting? → ja → vervolging aannemen
Vervolging bij uiting? → nee → geen vervolging aannemen

Bekering ongeloofwaardig
Wel geloofwaardige activiteiten? → nee → geen vervolging aannemen
Wel geloofwaardige activiteiten? → ja → toedichting → nee → geen vervolging aannemen
Wel geloofwaardige activiteiten? → ja → toedichting? → ja → vervolging obv toedichting? → ja → vervolging aannemen (let op misbruik)

Lhbti geloofwaardig
Leidt 'ondergrens' tot vervolging? → ja → vervolging aannemen
Leidt 'ondergrens' tot vervolging? → nee → verdergaande mate van uiting? → ja → leidt dit tot vervolging? → ja → vervolging aannemen
Leidt 'ondergrens' tot vervolging? → nee → verdergaande mate van uiting? → nee → geen vervolging aannemen
Leidt 'ondergrens' tot vervolging? → nee → verdergaande mate van uiting? → ja → leidt dit tot vervolging? → nee → geen vervolging aannemen

Lhbti ongeloofwaardig
Wel geloofwaardige activiteiten? → nee → geen vervolging aannemen
Wel geloofwaardige activiteiten? → ja → toedichting? → nee → geen vervolging aannemen
Wel geloofwaardige activiteiten? → ja → toedichting? → ja → vervolging obv toedichting? → nee → geen vervolging aannemen
Wel geloofwaardige activiteiten? → ja → sprake van toedichting? → ja → vervolging obv toedichting → ja → vrees voor vervolging aannemen (let op misbruik)

Fundamentele politieke overtuiging
Vervolging bij uiting? → ja → vervolging aannemen
Vervolging bij uiting? → nee → geen vervolging aannemen

Geen fundamentele politieke overtuiging
Wel geloofwaardige activiteiten? → nee → geen vervolging aannemen
Wel geloofwaardige activiteiten? → ja → sprake van toedichting? → nee → geen vervolging aannemen
Wel geloofwaardige activiteiten? → ja → sprake van toedichting? → ja → vervolging obv toedichting? → nee → geen vervolging aannemen
Wel geloofwaardige activiteiten? → ja → sprake van toedichting? → ja → vervolging obv toedichting → ja → vervolging aannemen (let op misbruik)